

УДК 316.356.2

СІМ'Я ЯК МАЛА СОЦІАЛЬНА ГРУПА

Студ. О. Дендебера, гр. БХФ-2-15

Наук. керівник ст. викл. Н.В. Гребеннікова

Київський національний університет технологій та дизайну

Сім'я чи родина - це соціальна група, яка складеться з людей, які зазвичай перебувають у шлюбі, їхніх дітей (власних або прийомних) та інших осіб поєднаних родинними зв'язками з подружжям, кровних родичів і здійснює свою життєдіяльність на основі спільного економічного, побутового, морально-психічного укладу, взаємної відповідальності, виховання дітей.

В сучасній зарубіжній літературі дедалі більше науковців фіксує перенесення акцентів з розгляду сім'ї як соціального інституту у площину соціологічного аналізу сім'ї як малої соціальної групи. Соціологи характеризують «розчинення» сім'ї в суспільстві та зміни її функціональних кордонів як процес деінституалізації сучасної сім'ї. У розвинутих країнах він зумовлений багатьма причинами. Засобом з'єднання у сім'ю стають не стільки економічні передумови, потреби і економічна залежність, скільки фактор кохання. Нині сім'я і шлюб орієнтуються переважно на емоційні відносини та інтереси. Відбувається подальша приватизація життя людей та ізоляція сім'ї від суспільства, заснована на еволюції традиційних цінностей. Більшість сучасної молоді розвинутих країн вважає основною цінністю будь-яких парних відносин любов, визнання і розуміння, на перший план висувається партнерство.

Майже всі західні дослідники погоджуються, що з усіх традиційних засад побудови сім'ї та її ролі у суспільстві нині збереглася тільки одна — турбота про нащадків. Сім'я дістає переважачу орієнтацію на дитину і, що найбільш важливо, усвідомлення цієї орієнтації. Отже, і в нашій, і в інших країнах сьогодні відбуваються схожі процеси еволюції сім'ї та її місця і ролі в суспільстві.

Сучасний етап розвитку суспільства приніс революцію в сімейному житті, яка докорінним чином змінила сім'ю і сімейні стосунки. Соціологи називають серед них:

- зростання економічної незалежності жінок та їх активне включення в трудову діяльність;
- утворення двох центрів життя — праці і дому;

Ці та інші причини викликали появу різного роду тенденцій розвитку сучасної сім'ї:

- зростання розлучень (абсолютне і відносне);
- зростання кількості неповних сімей і дітей, народжених поза шлюбом;
- зменшення середньої тривалості шлюбу;
- відтермінування часу вступу до шлюбу;
- проживання подружніх пар без оформлення шлюбу;
- зменшення розмірів сім'ї і народжуваності дітей з наступним постарінням населення та навіть його депопуляцією;
- збільшення кількості одиноких людей, які не беруть шлюб;
- зменшення кількості повторних шлюбів тощо.

Таким чином, сім'я як одна з найстаріших біосоціальних спільнот нині зазнає велетенських змін. Ці зміни носять глобальний універсальний характер і пов'язані з руйнацією традиційних цінностей і форм сімейного життя і шлюбу. Однак це не означає загибелі сім'ї як такої, нові часи відкривають нові, незнані раніше обрії у стосунках чоловіка, жінки і дитини. Роль соціології полягає саме в тому, що вона здатна вчасно помітити нові явища, дослідити їх, виявити тенденції і перспективи. Для вітчизняної соціології це — одне з нових і важливих завдань.